

Έκθεση της Εμπορικού Συμβούλου της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Ιράν κυρίας *Sabina I. Tofan*

Σε απάντηση σχετικού ερωτήματος του ΚΕΒΕ επιβεβαιώνεται ότι πραγματοποιούνται αρκετές εμπορικές εκθέσεις στο Ιράν, παρόλα αυτά ελάχιστες ευρωπαϊκές χώρες λαμβάνουν μέρος, λόγω των υφιστάμενων κυρώσεων και των τραπεζικών περιορισμών που υφίστανται. Οι κυπριακές εταιρίες μπορούν να λάβουν μέρος σε εκθέσεις που πραγματοποιούνται στο Ιράν αλλά για να λάβουν συμμετοχή πρέπει να λάβουν υπόψη τους το είδος της έκθεσης που πραγματοποιείται, γιατί όπως αναφέρω πιο κάτω εκτός από τις κυρώσεις που επέβαλε η Αμερική υπάρχουν και οι κυρώσεις που επέβαλε ο Θρησκευτικός Ηγέτης για προστασία της εγχώριας αγοράς. Επιπρόσθετα, είναι σημαντικό οι κυπριακές εταιρίες να ενημερωθούν πως δεν υπάρχουν τραπεζικές συναλλαγές στην παρούσα φάση, δηλαδή έστω και αν το προϊόν τους δεν εμπίπτει κάτω από τις κυρώσεις πως ακριβώς θα γίνει η πληρωμή, αυτό είναι ένα πολύ σημαντικό ζήτημα που πρέπει να διερευνηθούν με δικηγόρο και την τράπεζα που συνεργάζονται πριν προχωρήσουν στο να λάβουν συμμετοχή.

Υπενθυμίζεται ότι την παρούσα φάση είναι δύσκολη η προώθηση των γεωργικών και βιομηχανικών προϊόντων. Σύμφωνα με το ισχύον διάταγμα που εκδόθηκε το 2018, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης του Ιράν απαγορεύει την εισαγωγή των παρακάτω προϊόντων τροφίμων; Λαχανικά, Φρούτα εκτός από μπανάνες, ανανά, μάνγκο, καρύδα και *garciniacambogia* , Ελιές μαύρες, Κοτσέρβες φαγητού, κατεψυγμένα προϊόντα, ξηροί καρποί, ζάχαρη, ρύζι, σκόνη γάλακτος. Σημειώνεται ότι η ολοκληρωμένη λίστα των 1339 απαγορευμένων προϊόντων που είχα επισυνάψει πέρσι, αυξήθηκε στα 1482 απαγορευμένα προϊόντα και είναι διαθέσιμη μόνο στα φαρσί. Επικοινωνήσα με το Επιμελητήριο Εμπορίου, Βιομηχανίας, Ορυκτών και Γεωργίας του Ιράν για να μου αποστείλουν την νέα επικαιροποιημένη λίστα απαγορευμένων προϊόντων και με ενημέρωσαν πως δεν μπορούν να μου την αποστείλουν καθώς δεν επιτρέπεται.

Τα οικονομικά μέτρα αντίστασης διακηρύχθηκαν από τον Θρησκευτικό Ηγέτη. Οι 24 γενικές πολιτικές των οικονομικών μέτρων αντίστασης καθορίστηκαν με βάση το άρθρο 110 του Συντάγματος και μετά από διαβούλευση με το Συμβούλιο Ετοιμότητας. Βασίζονται πάνω σε 5 άξονες; την ανθεκτικότητα της οικονομίας, την χρήση όλων των κυβερνητικών και λαϊκών ικανοτήτων, την υποστήριξη της εθνικής παραγωγής, την διαχείριση ξένου συναλλάγματος και διαχείριση κατανάλωσης. Με άλλα λόγια, ότι παράγεται στο Ιράν, απαγορεύεται να εισαχθεί αυτό ισχύει τόσο για τα γεωργικά όσο και για τα βιομηχανικά προϊόντα.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Βασικές προϋποθέσεις για την ομαλή -υπό το κράτος των κλιμακούμενων εις βάρος του Ιράν κυρώσεων- δραστηριοποίηση στην ιρανική αγορά :

Η έγκαιρη επιβεβαίωση (αφορά περισσότερο βιομηχανικά προϊόντα) ότι το συγκεκριμένο προϊόν, εξοπλισμός, τεχνολογία ή υπηρεσία που παράγεται και εμπορεύεσθε δεν εμπίπτει στη κατηγορία των λεγομένων αγαθών « διπλής χρήσης» (dualusegoods) , που ενδεχομένως θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν και για σκοπούς αναβάθμισης της ιρανικής πυρηνικής τεχνογνωσίας και υποδομής.

Ο συγκεκριμένος εξαιρετικά αναλυτικός και ογκώδης περιπτωσιολογικός κατάλογος περιέχεται στην ECCouncilRegulation 428/5.5.2009 και ανευρίσκεται στον ιστότοπο <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32009R0428>

Επειδή ο εν λόγω κατάλογος σε κάθε τροποποίηση κλιμάκωση είθισται να μεταβάλλεται, κρίνεται σκόπιμη η τακτική ανωτέρω επιβεβαίωση (όσο και να φαίνεται αυτονόητη η μη ένταξη του προϊόντος που σας ενδιαφέρει στο σχετικό κατάλογο), καθώς αρκετές ευρωπαϊκές χώρες ανάλογα με τις προοπτικές της διμερούς οικονομικής τους συνεργασίας με το Ιράν εφαρμόζουν λιγότερο ή περισσότερο αυστηρά τις σχετικές διατάξεις.

Σημειώνεται επίσης ότι τα τραπεζικά προβλήματα εξακολουθούν να υφίστανται. Η διασφάλιση των εξοφλητικών πληρωμών από τους μελλοντικούς Ιρανούς εμπορικούς συνεργάτες παραμένει σημαντικό πρόβλημα, λόγω της απομόνωσης του Ιρανικού χρηματοπιστωτικού συστήματος, στο πλαίσιο του οποίου η συντριπτική πλειοψηφία των ευρωπαϊκών (συμπεριλαμβανομένων των κυπριακών) και υπερατλαντικών τραπεζικών ιδρυμάτων δεν εξυπηρετούν κατά κανόνα L /Cs από ιρανικές τράπεζες, ακόμη και από τις λίγες χαμηλότερου βεληνεκούς ιδιωτικές που δεν εμφανίζονται στους καταλόγους των κυρώσεων. Οι συναλλασσόμενοι επιχειρηματίες εξακολουθούν να αναζητούν τριγωνικές μεθοδεύσεις καταφεύγοντας σε ενδιάμεσα τραπεζικά ιδρύματα δεύτερης και τρίτης κατηγορίας από Κίνα, Μαλαισία, Ινδονησία, χώρες πρώην Σ. Ένωσης, όπως και Λευκορωσία, Αρμενία, Γεωργία, ενώ ολοένα και περισσότερο τον τελευταίο καιρό από Τουρκία και εξαιρετικά περιορισμένα από Ευρώπη (που δεν αποθαρρύνονται από τις ισχύουσες κυρώσεις).

Στην παρούσα φάση δεν υπάρχουν νεότερα σχετικά με την προσχώρηση του Ιράν, στη Διεθνή Συνθήκη των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος, οι ενδείξεις προσχώρησης του Ιράν δεν είναι θετικές, αν το Ιράν δεν θα εκπληρώσει τις Οδηγίες της Ειδικής Ομάδας Χρηματοπιστωτικής Δράσης (FATF) τα μέτρα συμμόρφωσης που θα υποβληθούν προς το Ιράν θα είναι αυστηρά. Η επόμενη σύγκλιση της ολομέλειας της Ειδικής Ομάδας Χρηματοπιστωτικής Δράσης (FATF) θα πραγματοποιηθεί τον Οκτώβριο του 2019.

Τελευταίες Εξελίξεις

Κυρώσεις

Στις 8 Απριλίου 2019 το Υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ κατέταξε τους Φρουρούς της Επανάστασης στον κατάλογο των ξένων τρομοκρατικών οργανώσεων.

Στις 22 Απριλίου 2019 ο Πρόεδρος Trump ανακοίνωσε ότι στις αρχές Μαΐου δεν θα ανανεωθούν οι εξαιρέσεις που επέτρεπαν σε Κίνα, Ινδία, Τουρκία, Ιαπωνία, Νότια Κορέα, Ιταλία, Ελλάδα και Ταϊβάν να αγοράζουν πετρέλαιο από το Ιράν, στοχεύοντας στην εκμηδένιση των εξαγωγών ιρανικού πετρελαίου. Χώρες που θα συνεχίσουν να αγοράζουν Ιρανικό πετρέλαιο θα είναι εκτεθειμένες σε αμερικανικές κυρώσεις. Η Ιταλία και η Ελλάδα μηδένισαν τις εισαγωγές Ιρανικού πετρελαίου πριν την υιοθέτηση των εξαιρέσεων. Το ίδιο έπραξε και η Ταϊβάν ενώ Κίνα και Ινδία μείωσαν τις εισαγωγές Ιρανικού πετρελαίου κατά 39% και 47% αντίστοιχα.

Στις 8 Μαΐου 2019 ο Αμερικάνος Πρόεδρος επέβαλε πρόσθετες κυρώσεις στους τομείς του χάλυβα, του αλουμινίου, του σιδήρου και του χαλκού επειδή οι εξαγωγές αυτών των προϊόντων αποφέρουν στο Ιράν το 10% των εσόδων από τις συνολικές εξαγωγές των προϊόντων του.

Επίσης, δεν ανανέωσε δυο ακόμη εξαιρέσεις που προβλέπονται από την Πυρηνική Συμφωνία (JCPOA), τη μια που επέτρεπε στο Ιράν να φυλάττει στο Ομάν την επιπρόσθετη ποσότητα βαρέως ύδατος που παράγει πέραν των 130 τόνων που είναι το όριο που επιτρέπεται από τις πρόνοιες της Πυρηνικής Συμφωνίας και την άλλη που επέτρεπε στο Ιράν να πουλά στη Ρωσία χαμηλό εμπλουτισμένο ουράνιο πέραν του επιτρεπόμενου από την εν λόγω Συμφωνία των 300 κιλών. Που σημαίνει ότι τυχόν πώληση του υλικού αυτού θα παραβιάζει τις Αμερικάνικες κυρώσεις, ενώ αν το Ιράν διατηρεί το υλικό αυτό θα θεωρείται ότι επιχειρεί την κατασκευή πυρηνικών όπλων.

Στις 24 Ιουνίου 2019 ο Πρόεδρος Trump επέβαλε κυρώσεις στον Ανώτατο ηγέτη Ali Khamenei και στον περίγυρο του με αναφορά ότι οι κυρώσεις θα επιβληθούν και στον Υπουργό Εξωτερικών Mohammad Javad Zarif . Οι κυρώσεις επιβλήθηκαν μετά την κατάρριψη Αμερικάνικου κατασκοπευτικού drone στις 20 Ιουνίου που πετούσε σε ύψος 22,000 ποδών και που, σύμφωνα με την Τεχεράνη, παραβίασε τον Ιρανικό εναέριο της χώρο.

Μηχανισμός Στήριξης (INSTEX)

Όσον αφορά τον νέο μηχανισμό στήριξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης INSTEX που δημιουργήθηκε προκειμένου ευρωπαϊκές εταιρείες να συναλλάσσονται με το Ιράν χωρίς να κινδυνεύουν να τους επιβληθούν αμερικάνικες κυρώσεις, παρατηρούνται δυσκολίες στη λειτουργία του, αυτό οφείλεται κυρίως στην κυριαρχία του δολαρίου στην

παγκόσμια οικονομία, γι' αυτό και ευρωπαϊκές τράπεζες που συνεργάζονται με τον μηχανισμό αυτό στην παρούσα φάση διατηρούν χαμηλό προφίλ. Πληροφορείστε ότι ο μηχανισμός αυτός έχει πραγματοποιήσει τις πρώτες συναλλαγές στον τομέα των ανθρωπιστικών προϊόντων. Σύμφωνα με τις τελευταίες πληροφορίες του Εμπορικού Συμβούλου της Μεγάλης Βρετανίας στην συνάντηση των Εμπορικών Συμβουλών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έλαβε χώρα στην Πρεσβεία της Φιλανδίας στις 04.06.2019, ενημερωθήκαμε ότι αρκετές βρετανικές εταιρείες ενδιαφέρονται να ενταχθούν στον μηχανισμό αυτό, συγκεκριμένα οι εταιρείες αυτές δραστηριοποιούνται στον τομέα της υγείας. Επιπρόσθετα, 8 ευρωπαϊκές εταιρείες που δεν αποτελούν μέλη του Ε3 (Γερμανία, Γαλλία, Βρετανία) ενδιαφέρονται να ενταχθούν στο INSTEX. Επειδή ο μηχανισμός αυτός βρίσκεται στα αρχικά στάδια, στην παρούσα φάση δεν έχει δημιουργηθεί κάποιο ηλεκτρονικό σύστημα που να προσφέρει πληροφορίες και καθοδήγηση σε ευρωπαϊκές εταιρείες. Σημειώνεται ότι το INSTEX αρχικά θα χρησιμοποιηθεί μόνο για μικρές εμπορικές δραστηριότητες όπως αγορά τροφίμων και ανθρωπιστικών προϊόντων που δεν εμπίπτουν κάτω από τις κυρώσεις.

Ευχαριστώ

Με εκτίμηση,

Sabina I. Tofan
Commercial Counsellor of the Republic of Cyprus
to the Islamic Republic of Iran

Tel: (+98 – 21) [22 17 99 13](tel:22179913)

Fax: (+98 – 21) [22 17 98 59](tel:22179859)

Address: [No. 9, Razi St., Ali Hosseini St.](#), Ejazi (Asef) St., Zaferanieh, Tehran,
I. R. IRAN